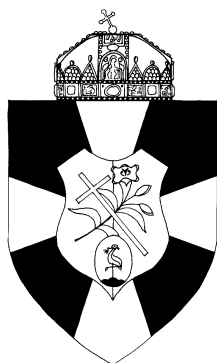

Ciszterci Nevelési Központ

HELYI TANTERV 2019

OSZTÁLYFŐNÖKI TANTERV

5. – 8. évfolyam

	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Heti óraszám	1 óra	1 óra	1 óra	1 óra
Éves óraszám	36 óra	36 óra	36 óra	36 óra

CÉLOK, FELADATOK

- Valóság-alapú és ugyanakkor egészen **személyes világnéz** kialakításának tapintatos segítése.
- Az önévelés, a **jellemformálás** fontosságának bemutatása, segítségnyújtás ebben.
- A helyes önismeretre építő **hívás-keresés** támogatása.
- Tudatosan vállalt **életvitel**: munka, pihenés, ünneplés harmóniája.
- Emberi **kapcsolatteremtések** motiválása, a másokért való felelősség tudatosítása.
- A **közösségben** reális önismeretre építve keresse **helyét**. Tanuljon meg engedelmeskedni, alkalmazkodni, ha vezetésre termett, ezt szolgálatnak tekintse, kerülje el a karrierizmus kísértéseit.
- Tapasztalja meg és tudatosítsa, hogy a **közösségnek** milyen nélkülözhetetlen szerepe van személyisége formálódásában.
- Igazodjék el az emberi kapcsolatok, közösségek világában. Minél szűkebb egy közösség, annál nagyobb a felelősség, ugyanakkor maradjon nyitott a **nagyobb közösségek** irányában is (pl. osztály, iskola).
- A közös imádság, a közös szentmisék, rekollekciók, lelkigyakorlatok által a **vallás** közösségformáló erejének tudatosítása.

Az évi 36 óra tervezése:

1. Minden évfolyamon a megfelelő helyre be kell illeszteni a következő 9 órát:

- A nyárról, az előttünk álló tanévről, tisztségviselők, balesetvédelem (1 óra)
 - Adventi, karácsonyi készület (1 óra)
 - A félév értékelése (1 óra)
 - Nagyböjti készület (1 óra)
 - A lelkigyakorlat előkészítése és értékelése (2 óra)
 - Az osztálykirándulás előkészítése és értékelése (2 óra)
 - A tanév értékelése, nyári tervek, balesetvédelem (1 óra)
- (A közösség alakulásának értékelését egy szociometriai felmérés is segítheti.)

2. Az iskola éves munkaterve alapján a megfelelő helyre be kell illeszteni az osztálykeretben tartandó ünnepeket.

3. Az osztályfőnök gondolja át, hogy osztályában a következő tanévben milyen jeles események lesznek, s egy-egy ezt előkészítő órát illesszen be a megfelelő helyre!

4. Minden félévben 1 órát szánjunk egy közös film-vagy színházélmény megbeszélésére!

5. A többi órára - évi 20 óra - konkrét témákat tervezzünk a tanterv segítségével!

FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK

A fejlesztési követelmények évfolyamonkénti meghatározásához a legfontosabbak

- 1) az életkori sajátosságok és
- 2) osztályfőnök órávezetése

1. Életkori sajátosságok

Életkori sajátosságok az 5-6. évfolyamon

A **viharos lebontás**, a gyors megváltozás várása ez. A test gyors fejlődése mögött lassúbb az érzélem (ez változó, szélsőséges) és a szellem, a lelkiség pozitív változása. A saját gyermekkor idegesíti a serdülőt - igyekszik felnőtt módon élni, viselkedni, elnyomja magában, lenézi a még meglévő gyermeket.

A **legkritikusabb** a mindenbe belekötő, a mindent jobban tudó kamaszok ideje. A szülő lassan csupán egyenjogú társa, s már nem ideál. Fokozódik a szexuális érdeklődés: ideál lehet egy idősebb lány. A magányos korszakban megjelenik az önkielégítés, amit a környezet szeretetátadásával fel tud oldani.

Megjelenik az **önmaga-keresés**, elkezdődik a gyermek-éntől való menekülés, kialakul az önvizsgáló lelkiállapot. Túlzott magabiztossággal igazolja a felnőtté válás folyamatát, illetve a fantázia világába menekül. Barátságoktól az egyéni, igazi barát felé fordul. A kor elején nehezen találja helyét a világban. Szeretettel, türelemmel, okos irányítással kell segítségére lenni a serdülésben minden rászoruló tanulónak.

Jellemző: a **lázadás**, egyensúlytalanság, tanácstalanság, képzelet, álmodozás, szenvedély. Pórázszakadás (szülő-serdülő eltávolodása; otthon = jó közösség!

Kitűnni, győzni = önbecsülés (önmegismerés, kudarcok árán). Az önállósodás fokozása.

A serdülőket érő negatív hatások:

- a szülők gyarapodó nevelési tehetetlensége
- családok szétesése
- „kulcsos” gyerekek
- vallástalan szülők járatják gyermeküket egyházi iskolába
- kábítószer terjedése
- az ifjúkori bűnözés fokozódása
- a negatív hatású videó-filmek térhódítása
- a pornográfia példái
- a gátlástalan vagyonosodás gyarapodó példái

Életkori sajátosságok a 7-8. évfolyamon

- a **tanulmányi** eredmények ebben a korban romolhatnak a leglátványosabban
- **érzelmeik** látható megnyilvánulásait szégyenlik, a kamaszkori **gátlásosság** már jelentkezhet.
- ez az idő az **osztályközösségek** megszilárdulásának kora
- megjelenik a **példakép** erős kritikával történő válogatása.
- problémákat okoz ebben a korban a **koedukált** osztály nevelése - a nemek között mutatkozó s minden téren jelentkező - nagy különbségek miatt.

A fiúkra jellemző sajátosságok:

- a szellemi éhség, az értelmi világ megtapasztalni akarása
- tudásvágy, főleg a természettudományok után (ezért fontos a természettudományoknak egyre mélyebb ismerete)
- ideges nyugtalanság szakasza ez, a szemtelen közbeszólások kezdete (ezért fontos az illetlen, viselkedési szokások)
- közösségek, kis csoportok (gittegyelet) kora; baráti közösségek kora, ha van jó, a szeretet alapján álló igaz megvalósítható cél (helyes irányítás mellett kialakul az osztályközösség) él: a csoportszellem!
- a vezéregyéniség, a legtöbb férfias - tulajdonsággal rendelkező gyermek köré csoportosulnak az (osztályfőnöknek fontos a jó vezéregyéniségek helyes kiválogatása!)
- a dekoncentráltág a tudatos és erős figyelem rövid idejének kora (a folyamatos figyelem

kb. 20 perc)

- a fiúk érdeklődése kifelé, a lányoké befelé irányul.
- a példakép-válogatás ideje - sportolók, történelmi hősök, szent férfiak (lányoknál nők) példáit próbálják utánozni vagy képeket, aláírásokat stb. gyűjtnek.
- az otthoni viták kezdete (ellentmondások... saját vélemény kialakulása...)
- nagyfokú érzelmi ingadozások, látványos veszekedések és kibékülések kora
- a jó kibeszélések elindulásának ideje (ezért fontos az osztályfőnök - gyermek, illetve jó lelkivezető - gyermek beszélgetése). Tehát ez a: lelkivezetés elindulásának ideje, az elidegenedés kezdete (eltávolodik a szülőktől; osztályfőnöknél, lelkivezetőnél vagy barátainál keres támaszt, megoldást a problémáira). Nevelni kizárólag közösség nevelhet, ezért fontos hogy az osztályfőnök, a lelkivezető a szülőkkel összhangban nevelje a gyermeket.

A lányokra jellemző sajátosságok

- magukba zárkóztak, félig magányosak vagy páros barátnői kapcsolatokat alakítanak ki
- Fantáziálás a „jövendőbeliről”, gyermekekről
- jellemző az adott személyhez való kötődés, ami meghatározza a közös társalgás alapját (Veszélyes lehet a túlzott érzelmi kötődés, ezt a felnőttek idejében észre kell venni, és finoman le kell építeni!)
- másképp irányul a példaképkeresés: színészek (-nők) fényképeit, aláírásait gyűjtik... divatszárókét...
- a fiúkénál is nagyobb érzelmi ingadozások, önmagukkal való elégedetlenség, önlebecsülés, túlzó önkritika = elégedetlenség kora
- diszharmonikus világban élnek (dac, dühkitörés...) sírósak, félősek; fennáll a veszély, hogy egy-egy mélypontra valakihez odamenekülnek, s ezzel az illető visszaélhet
- belső feszültség, magány - amit felold a menstruáció megjelenése (...a feszültséget felszínen tarthatja a menstruáció rendszertelensége)
- elbizonytalanodás, a zavartság kora: a másodlagos nemi jellegek lassú meg-jelenése következményeként gyakori unott közöny, érdektelenség
- mint a fiúk - szégyenlik a nyílt érzelmi megnyilvánulásokat, pl.: osztály előtt az anyai simogatás...

2. Az osztályfőnöki órák vezetéséről:

Az évi **nagyon kevés órát** nagyon intenzíven kell felhasználni.

A tanterv ajánlásait az osztályfőnök alkalmazza **saját egyéniségéhez, a konkrét osztályhoz.**

A tanmenet összeállításánál ötletet nyújthatnak a többi év- folyam témakörei is.

Minden egyes óránál legyen meg:

- a múlt órán kijelölt feladatok számonkérése,
- határozott új téma,
- határozott óravezetés, táblavázlat, osztályfőnöki füzet használata,
- feladatok kijelölése a következő óráig.
- Nagyon hasznos, ha az óra utolsó 5 percében a következő óra fogalmairól, egy-egy konkrét kérdéstről írásbeli véleményt gyűjtünk a tanulóktól. Ez a tájékozódás nagyon fontos, hogy hiteles képünk legyen a tanulókról, s a következő órán valóban hozzájuk szólhassunk.

Természetesen az osztályfőnöki órákon folyamatosan **reflektálni kell az osztály életére** (személyes ünnepek, elért eredmények, fegyelmi ügyek,...), de ez nem zülalhatja szét a tanmenetet, legfeljebb egy-egy téma kifejtésére rövidebb időt szánunk.

3. Az 5-8. évfolyamról

A követelményrendszert spirálisan, egyre bővülő módon szerkesztettük. Fontos mind az órákon mind tanítási időn kívül is a gyermekek szellemi, érzelmi és lelki világát művelni. Tudatosan vállalja azokat a közösségeket, amelyekhez tartozik: család, iskola, plébánia. Legyen rálátása a nagyobb közösségekre is: egyház, nemzet.

4. Alapok a felnőtt életre

- mit vár el tőlem az **Isten**,
- a **személy** fontosabb, mint a dolgok,
- a közösségért **áldozatot** is kell vállalni,
- legyen kitartó, elkötelezett, **hűséges** vállalt eszményeihez,
- ismerje a **nemzet** életét, múltját, értékeit,

TÉMAKÖRÖK

Minden évfolyamon szereplő órák	9 óra
1. Iskolánk	3 óra
2. Családunk	4 óra
3. Ünnepeink	3 óra
4. Példaképeink	3 óra
5. Egyházunk	3 óra
6. Magyarságunk	3 óra
7. Szabadságunk	3 óra
8. Értékeink	3 óra
9. Városunk	2 óra

5. évfolyam

Éves óraszám:36

Heti óraszám: 1

Témakörök, tartalmak	Fejlesztési követelmények
Minden évfolyamon szereplő órák 9 óra	
1. Iskolánk 3 óra - Követelmények a felső tagozaton - Hogyan tanuljak? - Önismeret – önértékelés	Figyeljen oda az egyes tantárgyak sajátos jellegére, egymástól eltérő tanulási módjaira. Legyen napirendje, hiszen ez most válik igazán fontossá
2. Családunk 4 óra - A Szent Család, Jézus példája az engedelmisségre - Egészséges emberi kapcsolatok - A mi családunk - Isten célja velünk, lelkiismeretem szava	A családban mindenki vállaljon egész évre szóló saját feladatot. Otthon ne legyen „vendég”. Legyen figyelmes, tudja, tartsa számon szülei, nagyszülei, testvérei, rokonai névnapját, születésnapját; szülei házassági évfordulóját.
3. Ünnepeink 3 óra - Halottak napja, Mindenszentek - Ünnepvárás, ünnepi készület - Családi, nemzeti, egyházi ünnepeink	Készüljön az ünnepre lelkileg is, testileg is (gyónás, alkalomhoz illő ruha, stb.). Örüljön az együtt végzett ünnepi előkészületeknek. Ne hasonlítsa össze az ajándéka értékét másokéval. Tudja, hogy szülei menyit keresnek - milyen ajándékot tudnak adni. A legnagyobb ajándék számára: SZÜLEI ÉS TESTVÉREI SZERETETE.
4. Példaképeink 3 óra - Ki a te példaképed? Szüleim - Az én példamutatásom fontossága - Nemzetünk, egyházunk példaképei; a szentek	Ne a külsőségek alapján válasszon példaképet. Legyen tisztában azzal, hogy miért jó, ha van példaképe.
5. Egyházunk 3 óra - Szent Péter - kőszikla - Egyházunk születése (Pünkösöd) - Felelősség önmagamért, mit tehetek másokért?	Ismerje a helyi plébániát, ahová templomba jár. Tudja plébánosa nevét! Segítsen a vasárnapi ministrálásban!
6. Magyarságunk 3 óra - Magyar népünk eredete - Nemzetünk, a magyar egyház története - Ki a magyar?	Ismerje hazánk történelmének néhány sorsfordító eseményét és azok neveit, akik ezekben részt vettek. Ismerje az egyház történetének néhány

		érdekes eseményét, egy-két kiemelkedő személyiségét.
7. Szabadságunk	3 óra	
- Az emberi szabad akarat - A szabadság Isten ajándéka - Mit tanulunk Krisztustól?		Értse meg, hogy a szabadság nem jelenti azt, hogy mindent szabad. Tudja, hogy az ő szabadsága nem lehet mások számára hátrány. Kezdjen ráérezni arra, hogy szabadság és felelősség egymás nélkül nem elképzelhető fogalmak.
8. Értékeink	3 óra	
- Mi az érték? Számomra mi az érték? - A Szentírás értékrendje - változatlan értékek - Értékek változása a történelemben		Tudjon felsorolni értékeket, melyek nem változtak az idők folyamán. Legyen tisztában az „érték” szó jelentésével. Tudja és értse meg, hogy nem mindig az az értékes, amit az emberek többsége annak tart.
9. Városunk	2 óra	
- A Szent István tér szakrális története. - Az ókeresztény temetők. - Az ókeresztény sírkamrák felfedezése, feltárása, restaurálása.		Legyen képes idegenvezetési tervet készíteni a világörökségi helyszínek bemutatásához. Tudjon bemutatót tartani egy-egy világörökségi helyszínről. Készítsen szakirodalomból, képekből, linkekből gyűjteményt a világörökségeinkkel kapcsolatban.

6. évfolyam

Éves óraszám: 36

Heti óraszám: 1

Témakörök, tartalmak	Fejlesztési követelmények
Minden évfolyamon szereplő órák 9 óra	
1. Iskolánk 3 óra - Hogyan tanuljak? - Iskolánk múltja - Helyes kritikai érzék	Értse meg, hogy a kritika, még ha jogos is, csak megfelelő formában közölhető. Mielőtt kritizál, vizsgálja meg, hogy ő hogyan tett volna és tettének mi lehetett volna a következménye.
2. Családunk 4 óra - A magyar Szent család (Szent István, Boldog Gizella, Szent Imre) - A keresztény Család - Milyenek képzeled el jövőendő családodat? - Hogyan készülsz a házastársi, szülői hivatásra?	A család az a színtér számára, ahol megmutathatja értékeit és hibáit. A család véd, óv, szeret. Természetesen a családtagoknak is vannak hibáik, de ezeket megértéssel el kell viselni, segíteni kell ezek kijavításában.
3. Ünnepeink 3 óra - Halottak napja, Mindenszentek - Miért jó ünnepelni? Hogyan ünnepeltek otthon? Mitől ünnep az ünnep számodra? - Más közösségek ünnepei	„Hogyan tudnád az ünnepet szebbé, meghittebbé tenni?” Gondolkodjon a kérdésen, keressen rá megfelelő választ. Ajándékozza oda a többieknek a szeretetét, megértését, türelmét, segíteni akarását.
4. Példaképeink 3 óra - Ki a szent? Legyetek szentek! - Védőszentjeink - Magyar szentek	Vegye észre, hogy a szentek példája ma is hat, követhető, nem emberfeletti dolgokat tettek.
5. Egyházunk 3 óra - Az egyház felépítése - A kereszténység elterjedése (film) - Mit tudsz plébániádról, templomodról? Ki a lelkiatyád?	Ismerje hazánk egyházmegyéit, püspöke nevét. Ha van a városban, faluban keresztény közösség, ismerkedjen meg velük.
6. Magyarságunk 3 óra - Mit kaptunk a kereszténységtől? - Magyar szentek - Európa védőpajzsa	Keresse meg a választ arra a kérdésre, hogy miért jó az, hogy mi magyarok és keresztények vagyunk.

<p>7. Szabadságunk 3 óra</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az emberi lelkiismeret - Szabadság – felelősség A szabadság nem azt jelenti, hogy nekem mindent szabad - Szabadság - engedelmisség 	<p>Vegye észre, hallja meg lelkiismerete szavát, ha rossz úton halad. Tanulja meg, hogy jó vezető csak az lehet, aki engedelmeskedni is tud. A szabadság soha nem jelenthet szabadosságot. Szabadsággal nem veszélyeztethetem mások szabadságát.</p>
<p>8. Értékeink 3 óra</p> <ul style="list-style-type: none"> - A legfőbb értékek - Ember teremtette világ értékei - Hamis értékek, értékrombolás, káros szenvedélyek 	<p>Tanulja, higgye, élje meg, hogy a legnagyobb érték a földön a SZERETET. Azt is tudja, hogy nem az szereti igazán, aki mindig neki ad igazat.</p>
<p>9. Városunk 2 óra</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pécs környékének első ismert lakói (pannonok, kelták, szkíták) - Szent Jakab-hegy (földtani kialakulása, régészeti emlékei) - Pécsvárad 	<p>Kirándulási tervet tudjanak készíteni, melyben az út célját (Szent Jakab-hegyet és a pécsváradai várat) geológiai, történelmi, vallási tudnivalók szempontjából is jól előkészítene. A kirándulások szervezési feladatait; programterv, szükséges információk megszerzése.</p>

7. évfolyam

Éves óraszám: 36

Heti óraszám: 1

Témakörök, tartalmak	Fejlesztési követelmények
Minden évfolyamon szereplő órák 9 óra	
1. Iskolánk 3 óra - Tanulási módszerem - A magyar katolikus iskolák 1000 éves múltja - Saját magam elfogadása, mások elfogadása	Próbálja megérteni, hogy nem a külső szépség, feltűnőség határozza meg az embert. Fogadja el, ha vannak tőle szebbek, okosabbak. A lelki szépséget keresse és értékelje az emberekben. Tudjon hálát adni azokért a tulajdonságokért, amiket ő kapott.
2. Családunk 4 óra - Család: minden emberi közösség alapja, válság a napjainkban - Morus Tamás (film) - Hűség, bizalom, becsület; a nemek különbözősége	A családban jelen van a nő, a férfi, a lány, a fiú. Vegye észre a szépet, az eltérőt a másik nemű emberben. Értse meg, hogy a családok mai válsága nem csak anyagi és társadalmi okokkal magyarázható.
3. Ünnepeink 3 óra - Halottak napja, Mindenszentek - Ünnep-összetartozás - Ünnepeink egykor és ma - Vértanúinkra emlékezünk	Tudja egy-két jeles ünnep eredetét, történetét. Érezze, hogy az ünnep közelebb hozza egymáshoz az egymást szeretőket. Tudja, hogy ma is élnek vértanúk, még ha nem is kell kereszten kínhalált szenvedniük. Próbáljon meg felkutatni ilyen mai „modern vértanúkat”! (pl. gyógyíthatatlan betegségüket türelemmel viselő emberek, stb.)
4. Példaképeink 3 óra - Szent István, Szent Imre, Szent Margit - Egyszerre magyar és keresztény - Mire tanítanak a férfi szentek példái? - Mire tanítanak a női szentek példái?	Vegye észre, hogy mást tanulhat a nőktől (szépérzék, türelem, elfogadás, önfeláldozás) és mást a férfiktől (bátorság, erő, nagylelkűség, becsületesség) de ezen tulajdonságok együtt alkotnak teljességet.
5. Egyházunk 3 óra - Vértanúk vére - keresztények magvetése. - Vannak-e ma is vértanúk? - Mit jelent ma kereszténynek lenni? - Apostolkodás (misszió) szerepe	Értse meg, hogy a kereszténység feladatokat, kötelességeket is jelent. Tudja csendben elviselni, ha kereszténysége miatt érik hátrányok.
6. Magyarságunk 3 óra - Egyházunk a kisebbségek védelmében. Minden ember Isten képmása!	Vegye észre Isten képmását a nehéz emberekben is. Védje a gyengébbet, a fogyatékos, álljon ki az igazság mellett

<p>- Magyarország: Mária országa</p>	<p>akkor is, ha kisebbségben marad véleményével.</p>
<p>7. Szabadságunk 3 óra</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az igazság keresése - Szabadság a társadalmi életben - Diktatúra - Demokrácia - Anarchia 	<p>Tudja, hogy a szabadság nem egyenlő az anarchiával. Szabadsága akkor az igazi, ha felelősségérzettel előrelátással párosul. Ismerje meg néhány nagy történelmi korszak szabadságeszményét. Fogalmazza meg, hogy számára mit jelent a szabadság és az igazság.</p>
<p>8. Értékeink 3 óra</p> <ul style="list-style-type: none"> - Egyéni értékek - Közösségi értékek - Krisztusi értékek 	<p>Lássa be, hogy a világ jó úton való haladásához nélkülözhetetlenek az örök értékek, melyeket Krisztus mutatott meg nekünk.</p>
<p>9. Városunk 2 óra</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fenntartó rendünk története, tevékenysége, helye a világban. - Városunk ipari vonatkozású értékei. A - Zsolnay-gyár - Bányászat és hatásai városunkra 	<p>Ismerjék a Miasszonyunk rend, a város és megyénk fejlődésének történetét, a rendelkezésünkre álló feltételek, adottságok és a megvalósítás összefüggéseit. Tudatosuljon bennük, hogy a gyökerek ismerete milyen fontos az egészséges identitás kialakulásához.</p>

8. évfolyam

Éves óraszám:36

Heti óraszám: 1

Témakörök, tartalmak	Fejlesztési követelmények
Minden évfolyamon szereplő órák 9 óra	
1. Iskolánk 2 óra - Milyen tanulási módszereket ismerünk? - Mitől katolikus egy iskola?	Érezze felelősségét abban, hogy döntenie kell; lezárul egy korszak az életében. Reálisan mérje föl képességeit, lehetőségeit.
2. Családunk 4 óra - Jézus életáldozata - Házasság - nemiség - Miért beteg ma a család?	Fogadja el nemiségét ajándékként. Tudja, hogy felelős testéért, melyet Istentől kapott. A családban tapasztalható nehézségeken próbáljon meg lehetőségeihez mérten segíteni. A kritizálás önmagában nem segítség!
3. Ünnepeink 3 óra - Ünnepek – tanúságtétel, Halottak, Mindenszentek - Kiemelt nemzeti ünnepeink - Magyar szentek ünnepei	Tudjon kulturáltan viselkedni az ünnepélyeken, tudja, hogy mit miért ünnepel. Értse meg, hogy azzal hogy megünnepel egy-egy eseményt, közösséget vállal azokkal az emberekkel, akikre emlékezik.
4. Példaképeink 3 óra - Jézus: példaképem - Jézust követők történelmünkben - Jézus mai követői	Legyen tisztában a példakép szó jelentésével. Tudjon különbséget tenni jó és rossz tulajdonságok között. Lássa be - Jézus példáján keresztül - hogy nem annak van igaza, aki a lehangosabb, és hogy az igazság előbb vagy utóbb, de napfényre kerül. A végső győzelem nem a rosszé.
5. Egyházunk 3 óra - Keresztény tanúságtétel - Én is az Egyház tagja vagyok - Újraevangelizáció	Ismerje a magyar egyház szervezeti fölépítését, vegyen részt tevékenyen saját egyházi közössége életében. Érezze át annak jelentőségét, hogy ő is felelős az újraevangelizáció sikeréért.
6. Magyarságunk 3 óra - Mennyire nemzeti Katolikus Egyházunk? - Ki a magyar? Magyarok a nagyvilágban	Ismerjen egy-két kiemelkedő egyházi személyiséget, aki kiállt, harcolt az egyházért. Ismerje meg az elmúlt évtizedek

<p>- Magyarságunk keresztény gyökerei</p>	<p>vértanú püspökeit, papjait, híveit. Vallja magát magyarnak, érezze ennek szépségét, tudja, hogy Szent István, Mindszenty bíboros örököse. Mai szabadságunk az 1956-os forradalom vértanúinak is köszönhető (Nagy Imre, oroszok ellen harcoló tizenévesek,...) Tudja, hogy magyarságával milyen örökségért felelős, érezze kötelességének ezen értékek továbbadását! Ismerkedjen a külföldön élő magyarok életével.</p>
<p>7. Szabadságunk 3 óra - Társadalmi felelősségünk - Minden szabad, de nem minden használ (1kor 9,23-24) - A polgári demokrácia szabadsága</p>	<p>Tudja, hogy a történelemben hogy változtak a korok, milyen embereszményt és szabadságélményt vallottak.</p>
<p>8. Értékeink 4 óra - Felelősség döntéseinkért - Értékek a világban - Hamis értékek a világban - Hogyan válasszak?</p>	<p>Tudja, hogy az igaz értékek nem változnak és ilyen örök értékekről szóló történeteket a Bibliában találhat.</p>
<p>9. Városunk 2 óra - Testvérvárosaink - Az ENSZ Világörökség programjának megismerése - Az ENSZ Világörökség programjának megismerése</p>	

ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS

Mint minden értékes nevelői munkához, az osztályfőnökihez is **alapvetően hozzátartozik** az ellenőrzés és az értékelés. Természetesen itt ezek sajátos jelleggel rendelkeznek:

- Az osztályfőnöknek úgy kell ellenőrzési munkáját végeznie, hogy a tanulók megérezzék, hogy ez **felelős szeretetből** fakad, tehát értük és nem ellenük történik.
- Az értékelésnek pedig nagyon **sokrétűnek** kell lennie. Az osztályfőnök értékelő munkája kell, hogy kompenzálja azt az egyoldalúságot, hogy a tanulókat pusztán szellemi képességeik alapján értékelik.

Az osztályfőnök ellenőrzési és értékelési munkájába **kapcsolja be osztályát is**. Ez a leghatékonyabb eszköz arra, hogy a tanulóknál kialakuljon a **kollektív felelősség**. Itt természetesen le kell építeni az árulkodást, meg kell küzdeni azzal, hogy a kamasz fehérnek-feketének látja a világot, s nagyon nehéz megtanítani őt az árnyalásra és a **méltányossági** szempontokra. Az osztályfőnök tanítsa és gyakorolja is azt az evangéliumi elvet, hogy bárkinek a hibáját először **négyszemközt vele** közöljük, s a közösséggel csak azt, ami arra is tartozik. A kipellengérezés, megalázás életre szólóan megsebezheti a gyermeket.

Természetes, hogy az osztályfőnöknek is elemi igénye a sikerélmény, de soha ne feledje, hogy **az ő munkája a vetés**. A termésből talán valamit megsejtenek a 20, 30, 40 éves érettségi találkozóknál, de valójában egyetlen valaki hivatott a termés begyűjtésére, s ez nem más, mint az **Aratás Ura**.

TANTÁRGYI FELTÉTELEK

1. A következő módszertani alapelvek betartása.

Az osztályfőnök felelős munkáját nagyon hatékonyan segítheti az **osztályfőnöki munkaközösség**. Szóltunk már arról, hogy megfelelő forrásgyűjtemény és kézikönyv még sajnos nem áll rendelkezésünkre. Így az iskolában működő osztályfőnökök jobban egymásra utaltak, mint a szaktanárok. **Ötletekben, források felkutatásában és módszerekben** is nagyon gyümölcsöző lehet a team-munka.

Az osztályfőnöknek soha nem szabad felednie, hogy osztályának ő a **felelős gazdája**, és munkájában fontos szerepe van az osztályfőnöki órákra való készülésnek, azok igényes megtartásának, de munkája hatékonyságát alapvetően az határozza meg, hogy tanítványaival **mennyi időt** tud együtt tölteni. Természetes, hogy minél több szaktárgyi órát is vállaljon; ha lehetősége van, tanulószobai felügyeletet és kollégiumi prefektusságot is. A rábízottakat csak így képes sokoldalúan megismerni, csak így alakulhatnak ki egész életre szóló kapcsolatok, barátságok.

Hadd szóljunk külön is **a tanórán kívüli programokról**. A tanuló legjobban **játék közben, kiránduláson** ismerhető meg. Az itt erősödő tanár-diák kapcsolat sokkal őszintébb, bizalmasabb lehet, mint a tanítás közbeni. Az osztályfőnök az első év alatt **személyesen is beszélgesse el** minden diákjával, s ha valakivel bármilyen gond van (családi, egészségügyi, tanulási, fegyelmi, stb.) mindig szánjon időt a személyes beszélgetésre.

A **családlátogatásokat** az osztályfőnöki munkában nélkülözhetetlennek tartom.

2. Az órák megtartásának módszertani elvei:

a/ Előkészület

Az *anyag kiválasztásánál* legyen alapelvünk, hogy **"inkább kevesebbet, de alaposabban"**. Legyen időnk az ábeszélgetésre és az összegzésre is.

Az óra *célját* tudjuk **egyértelműen**, tömören megfogalmazni. Ez lesz a fogódzó- pont ahhoz, hogy ide mindig visszavezessük az elkanyarodó beszélgetést.

b/ Az óra sajátos jellege

Az osztályfőnök *sohasem "kész árut"* ad el. De ez paradox módon nem azt jelenti, hogy erre az órára kevesebbet kell készülni, hanem épp azt, hogy többet. Az osztályfőnök tehát órájára **a leg gondosabban készül**, de az órát úgy kell vezetnie, hogy a tanulók éljék át a közös alkotás örömét. Kérdéseiket, véleményüket 100%-osan komolyan kell venni. Ez az **odafigyelés** természetesen csak akkor lehetséges, ha az adott témában az osztályfőnök előzőleg olyannyira elmélyedt, hogy a kérdések, vélemények nem zökkentethetik ki.

Törekedjünk arra, hogy minden órán legyen egy-két **frappáns történet**. A történetben élet, **mozgalmasság** van, ami a gyermek figyelmét ébrentartja. Egy-egy téma azért is megfelel a gyermek életkori sajátosságának, mert ő alapvetően a **mese világában él, vizuális és szeret játszani**. Ne felejtsük, hogy az elvont fogalmakat a tanulók csak 10 éves kor körül kezdik megérteni. A gyermeknek nem a szolgálatkészségről kell "hegyi beszédet" tartani, hanem arra kell biztatni, hogy otthon segítsen a mosogatásnál. (Jól alkalmazható történetek forrásait lásd az irodalomjegyzékben!)

c/ Az óravezetésről

Ismételjük át az elmúlt óra anyagát!

Az **új anyag bevezetése** legyen mindig **friss**, energikus (egy jó történet, egy kérdésfelvetés, stb.) A fáradt kezdés az egész órára rányomja bélyegét.

A történet elemzésénél, feldolgozásánál színesíthetjük, gazdagíthatjuk az órát olyan **csoporthmunkával**, hogy egy-egy csoport más-más szereplő szempontjából dolgozza fel a történetet.

Az osztályfőnök **előre tervesse meg a maga szerepét**, a **véleménynyilvánítások** mértékét. Morálisan félrevezető és **romboló**, ha fix etikai elveket szavazási procedúrának vetünk alá.

Az osztályfőnök **óravezetői szerepében** nélkülözhetetlen a következő három attitűd:

- ő is épp úgy az **igazság keresője**, mint bármely tanítványa,
- **többlettapasztalatát** nem rejtheti véka alá, az egyenlősdi eljátszása a diákok felé megalázó is,
- a **tekintély** erkölcsi érték, a növelés (nevelés) nélkülözhetetlen feltétele (v.ö. a latin "auctoritas" szó erre utal).

Legyen minden órának hozama! Ez nem pusztán annyi, hogy "De jót beszélgettünk!". A **kikristályosodott** igazságokat rögzíttessük az osztályfőnöki füzetben. (Ez a füzet a teljes iskolai időszakra szól!)

Ne felejtsük el az óra végén **előkészíteni** a következő órát!

3. Tevékenységi formák:

A tantárgy sajátos jellegéből következik, hogy egy-egy témakörhöz általában többféle adekvát tanulási tevékenység sorolható. A többi tantárgyhoz képest az ez a tárgy mindenféleképpen sajátos. Tárgya, az ember, végül is titok, de sok minden megfejthető belőle.

E tárgy tevékenységei gyakran inkább élményekre, mint ismeretekre épülnek. Egy élménybeszámoló ugyanannyira adekvát tevékenység lehet, mint egy tényfeltárás vagy logikai levezetés, s a szerepjáték ugyanannyira megfelelő tevékenység lehet, mint egy szociológiai vagy lélektani kísérlet.

- Pl.: a) mesehallgatás, filmnézés, olvasás;
b) magyarázathallgatás és jegyzetelés;
c) beszélgetés (szabad asszociációk, vélemények felszínre hozása és ütköztetése);
d) szövegek megbeszélése és elemzése;
e) játék, szerepjáték, szociodráma;
f) könyvtári kutatás, referálás, bibliográfia készítés;
g) vizuális megjelenítés;
h) elmélkedés;
i) napló (munka-, olvasmány-, esemény- belső történet napló) vezetés;
j) sajtófigyelés;
k) írásművek készítése (jegyzet, ismertetés, összegezés, tanulmány, esszé);
l) tanulói előadás;
m) kiállítások rendezése;
n) akadályozottak, segítségre szorulóknak, szenvedők meglátogatása és megsegítése;
o) önmaguk, események, helyzetek megfigyelése és elemzése.

4. Felhasznált és ajánlott irodalom

Az aláhúzott művek az osztályfőnök kézikönyvtárában nélkülözhetetlenek.

A *-gal jelzett művek Farkas Istvánnál megrendelhetőek.

- * **A katolikus egyház katekizmusa** Szent István Társulat - Bp. 1994
A keresztény művészet lexikona (2. kiadás) Corvina - Bp. 1994
Allport, Gordon W.: A személyiség alakulása Gondolat - Bp. 1985
A II. Vatikáni zsinat tanítása (4. kiadás) Szent István Társulat - Bp. 1992
A szeretetről Vigilia - Bp. 1987
Bamberg, Corona: Az emberség ára Prugg Verlag - Eisenstadt 1974
Bágyoni Attila: Szenvedélyek rabságában Medicina Könyvkiadó - Bp. 1982
Bálint József: Világi krisztushívők apostolsága Agapé - Szeged 1994
A nagykorú, felelős keresztény életre készít fel.
Bosco, Teresio: Don Bosco Szent József Kiadó - Bp. 1991
Boulad, Henri:
 A misztikus test Ecclesia - Bp. 1994
 A szeretet dimenziói Ecclesia - Bp. 1995
 A szív okossága Ecclesia - Bp. 2. kiadás 1992
 Az önátadás fényében Ecclesia - Bp. 2. kiadás 1994
 Használj szabadságodat Szegletkő Kiadó - Bp. 1994
 Jézus napjainkban Ecclesia - Bp. 1996
 Medjugorjei napló Szegletkő Kiadó - Bp. 1994
 Minden kegyelem Ecclesia - Bp. 1992

Buber, Martin: Én és Te Európa Könyvkiadó - Bp. 1991
Buda Béla: Az empátia (2. kiadás) Gondolat - Bp. 1980
Campbell, Ross dr: A szülői hivatás Harmat Kiadói Alapítvány 1994
 Életre szóló ajándék Harmat Kiadói Alapítvány 1994
 Nehéz évek Harmat Kiadói Alapítvány 1994

- Czakó Gábor: Mi a helyzet?** IGEN Katolikus Kulturális Egyesület 1995
- Cselekvő hit** (Kolping hittankönyv) Fónagy István 1992
- Csőgl János: Tedd magad igaz emberré** (2. kiadás) Szent István Társulat - Bp. 1988
- Deeken, Alfons: Öregszünk, de győzzük!** Szent István Társulat - Bp. 1986
- * **Duval, Lucien Aimé: Miért oly hosszú az éj?** Szent István Társulat - Bp. 1986
A gyermekkori sérülések egész életre való kihatását mutatja be.
- Earekson, Joni / Joe Musser: Joni** (4. kiadás) Primo Evangéliumi Kiadó 1992
- Erőss László dr - Dr. Hans Löwe: Az iskolai kudarcokról** (2. kiadás)
Tankönyvkiadó - Bp. 1976 (Pszichológia-nevelőknek sorozat)
- Életfordulón** OMC - Bécs 1974 (jegyesekkel beszélgetünk)
- Életre szólóan szeretni** (2. kiadás) OMC - Bécs 1974 (jegyesekkel beszélgetünk)
- * **Én meg Te Mi** NOE - Bp. 1993
- Fraiberg, Selma H.: Varázsos évek** Park Kiadó 1990
- Fromm, Erich: A szeretet művészete** Helikon Kiadó 1984
- Birtokolni vagy létezni?** Akadémia Kiadó - Bp. 1994
- Gallagher, Chuck SJ: Beszéljünk meg!** OMC - Bécs 1987
- Grün, Anselm OSB: Böjt és imádság** Bencés Kiadó Pannonhalma 1993 (Bencés
Lelkiségi Füzetek)
- Gyökössy Endre: A növekedés boldogsága**
Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya 1990
Az őstörténet Szent Gellért Egyházi Kiadó 1994
Bandi bácsi a szeretetről Szent Gellért Egyházi Kiadó 1994
Együtt a szeretetben Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya 1985
Életápolás Kálvin Kiadó 1993
Élet és Ige Szent Gellért Egyházi Kiadó 1993
Hogyan tartsunk gyermek bibliaórát?
Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya - Bp. 1992
Az osztályfőnöki órákra is alkalmazható módszertan.
Magunkról magunknak (7. kiadás)
A Magyarországi Református Egyház Kálvin Kiadója - Bp. 1992
A pszichológiának és a teológiának gyönyörű szintézise.
Nem lehet elég korán kezdeni...Szent Gellért Egyházi Kiadó - Bp. 1994
- Gyökössy Endre - Bognár Cecil: Mi és mások** Szent Gellért Egyházi Kiadó 1992
- Hankiss Elemér: Diagnózisok** Magvető Könyvkiadó - Bp. 1982
- Jálics Ferenc: Testvéreink hite** Korda - Kecskemét 1995
- Jelenits István: Betű és lélek** (2. kiadás) Szent István Társulat - Bp. 1996
Elmélkedések újszövetségi szakaszokról 14-18 éveseknek.
Élet és evangélium Vigilia Kiadó - Bp. 1994
- Jelenits István - Tomcsányi Teodóra: Egymás közt egymásért**
Híd Bp. 1990 (Lelki jelenségek és zavarok sorozat)
Tanulmányok a személyről, a szabadságról, barátságról, házasságról...
- Jelenits István - Tomcsányi Teodóra: Tanulmányok a vallás- és lélektan határterületeiről**
Szeretetszolgálat - Bp. 1988.
Tanulmányok a lelkiismeretről, az agresszióról, az emberi kapcsolatokról...
- Kamarás István: Íme az ember!** Szent Gellért Egyházi Kiadó 1993
- Kapocsy György: Nemzeti parkjaink** Officina Nova - Bp. 1993
- Lewis, C. S.: Keresztény vagyok!** Szent István Társulat - Bp. 1993
- Lindenmann, Rolf: A félelem** Ethos Alapítvány - Bp. 1994
- Meves, Christa: Nászajándék** OMC Kiadó - Bécs 1986
- Mindszenty József: Emlékirataim** Szent István Társulat - Bp. 1989
- Mohás Livia: Mit tudsz önmagadról?** Móra Ferenc Kiadó - Bp. 1975

- * **Morus Tamás** Efo Kiadó és Nyomda - Bp. 1992
Móser Zoltán: Mély kútba tekintek Fejér Megyei Pedagógiai Szolgáltató Intézet 1995
Nem jó az embernek egyedül... Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya - Bp. 1987
- * **Nemes György dr: Az erkölcssteológia vázlatos áttekintése**
Piarista Gimnázium Vác 1995
Az erkölcsstan összegzése 16 évesek számára.
- Pedagógia** (jegyzet) Pázmány Péter Katolikus Egyetem 1994
Ratzinger; Joseph: Beszélgetés a hitről Vigilia - Bp. 1990
Rosche, Johannes: Élünk Isten tenyerén! Szent Gellért Egyházi Kiadó 1992
Schlink, M. Basilea: Győzelem a bűn felett
id. Nagy Perge Zoltán 1631 Bp. Pf. 159. 1996
- Schütz, Christian: A keresztény szellemiség lexikona**
Szent István Társulat - Bp. 1993
- * **Sebők Sándor: Együtt, de hogyan?** Sebők Sándor magánkiadása 1994
Stuhlmann, Patrik: Az ifjúság lélektana
Szent Gellért Egyházi Kiadó 1994 („növekedvén nevelünk” sorozat)
- Sutton - Smith: Hogyan játszunk gyermekeinkkel?** Gondolat - Bp. 1986
- * **Szántó Piroska: Bibliai képek** Szent István Társulat - Bp. 1987
- * **Szegedi László dr:** Bevezetés a keresztény életbe
Krisztusi erkölcsstan (hittankönyv)
Szentmártoni Mihály - Benkő Antal: A lelkiélet lélektanához
Prugg Verlag - Eisenstadt 1984
- Teleki Béla: Sürgető feladat** Prugg Verlag - Eisenstadt 1985
Trobisch, Walter: Beteljesületlen vágyakkal együtt élni
Zámbóné Tóth Emese - 1112 Bp. Igmándi u. 59. 1993
- * **Tuba István dr: A keresztény hit megalapozása és védelme**
Budapesti Piarista Gimnázium 1995
Keresztény antropológia, az ember istenkeresése, az egyházzól
- * **Turay Alfréd dr: Filozófiatörténeti vázlatok** (jegyzet) JATEpress 1994
Vető Lajos dr: Tapasztalati valláslelektan
Evangelikus Egyetemes Sajtóosztály - Bp. 1966
- Zerfass, Rolf: Emberséges lelkipásztorkodás** Prugg Verlag 1986
Zolnay László: Kincses Magyarország (2. kiadás)
Magvető Könyvkiadó - Bp. 1978

Feldolgozásra ajánlott történetek, egyéb órán felhasználható szemelvények forrásai:

BIBLIA

Szólunk arról, hogy az osztályfőnöki óra más, mint a hittanóra. De ne feledjük, hogy a Bibliát nem szabad a hittanóra keretei közé szorítani. A bibliai történetek jellemformáló hatásával semmi nem vetekedhet.

SZENTEK ÉLETE (4. kiadás) Szent István Társulat - Bp. 1993

Vannak olyan igazságok, amelyeket csak a legendák nyelvén lehet megfogalmazni. Ahogy a gyermek életéből nem hiányozhatnak a mesék, a keresztény ember életéből nem hiányozhatnak a legendák. Ezek ismerete egyrészt a keresztény alapműveltséghez tartozik, nélkülük a képzőművészeti alkotások 90%-a nem érthető, finomítják, művelik képzeletvilágunkat, vágyainkat, lelkiismeretünket.

A bölcsesség iskolája Christianus - Bp. 1991

101 történet kicsiknek és nagyoknak

A keresztfához megyek (keresztutak gyűjteménye) Agapé - Novi Sad 1990

Pénteki napokon a legszebb imádság egy-egy keresztút. Nagyöjtben osztálykeretben is imádkozzuk!

Arcod keresem (Isten-keresők vallomásai) Róma 1988

A szeretet breviáriuma Szent István Társulat - Bp. 1992

Az ókortól napjainkig válogat szemelvényeket ez a páratlan antológia.

A XX. század konvertitái I-II. Ecclesia -Bp. 1986

A hit és a hitetlenség harca mai életpéldákon szemlélhető.

Bálint Sándor: Karácsony, húsvét, pünkösd Szent István Társulat - Bp. 1989

Bocsa József: A szentektől tanulni Korda Kiadó - Kecskemét 1995

Bosmans, Phil: Az öröm virágait neked kell elültetned Agapé - Szeged 1996

Ne felejtse el az örömet (Keresztény szemmel-szívvvel sorozat)

Szívbalzsam (versek) Agapé - Szeged 1996

Buzzati, Dino: Hajtóvadászat öregekre Európa Könyvkiadó - Bp. 1974

Dorta, Marcello: Én, reméljük, megúszom Európa Könyvkiadó - Bp. 1991

Isten ingyér teremtett bennünket Európa Könyvkiadó - Bp. 1993

Fohászok és vallomások Vigilia - Bp. 1988

A világ legszebb imái, vallomások Istenről, emberről az ókortól napjainkig.

Guareschi, Giovannino: Don Camillo Új Ember Kiadó - Bp. 1995

Gyökösy Endre dr: Kézfogás sorozat 1-14. Szent Gellért Egyházi Kiadó 1993

Mai példázatok Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya 1990

Egy-egy élethelyzet az evangélium fényében.

György Attila: Jöjj, kövess engem! Szent Gellért Egyházi Kiadó 1991

Jól sikerült válogatás a szentek életéből fiatalok számára, ajánljuk diákjainknak

Hang szólít Vigilia Kiadó - Bp. 1993

Isten-kereső versek a XX. század világirodalmából.

Hetényi Varga Károly: Beszélgetés a mesterrel Szent István Társulat - Bp. 1991

A ma forgalomban lévő egyik legjobb imakönyv fiatalok számára.

Innen és túl Vigilia - Bp. 1984

Versék az istenkereső emberről, forrás ünnepélyekre.

Így imádkozzuk a szentolvasót! Szent István Társulat - Bp. 1983

Kincsesláda (Elbeszélések) Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya - Bp.1986

A magyar elbeszélő irodalom gyöngyszemeit tartalmazza.

Kincsesláda (Szemelvények) Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya - Bp.1986

Válogatás századunk magyar prózájából.

König, Friedhelm: Rólad van szó Primo Evangéliumi Kiadó 1992

A szerző rövid, érdekes történetekben tolmácsolja az evangéliumot

Lefèvre, Pierre: Tanít az élet Ecclesia - Bp. 1994

Kérdések feldolgozására is ad ötleteket, példát ad, forrásként is használható

Lewis, C. S. : Csűr- csavar levelei: Evangéliumi kiadó

Kísértés, bűn, erény, üdvösség-kárhozat egy ördög nézőpontja alapján.

Luciani, Albino: Illusztris barátom! Prugg Verlag - Eisenstadt 1981

Mauriac, Francois: Jézus élete Harang Lap- és Könyvkiadó Kft 1990

Mácz István:

* **Élni vagy meghalni** Szent István Társulat 1993

* **Kísértés a jóra** Szent István Társulat 1994

* **Örülj Velem!** Szent Gellért Egyházi Kiadó 1995

* **„Egészen szép vagy”** Szent Gellért Egyházi Kiadó 1996

* **Veletek sírok, hogy velem reméljete** Szent Gellért Egyházi Kiadó 1996

* **„Barátkozz Istennel!”** (bibliai és ikonográfiai társasjáték óvodástól felnőttkorig)

Mócsy Imre: Nyitott szívvel (2. kiadás) Szent István Társulat - Bp. 1988

Öröktűz Vigilia - Bp. 1986

Elbeszélések az Isten-kereső emberről

Quoist, Michel: Így élni jó OMC - Bécs 1975

Találó az alcím: "Elmélkedések az élet művészetéről". Egy-egy témánál feldolgozási mintát is mutat, forrásként is alkalmazható. A könyvben hiteles válaszokat találunk korunk kérdéseire, kihívásaira.

Itt vagyok uram! Christianus Budapest - OMC Bécs 1994

„mai ember imái” - segít abban, hogy egész életünk imává váljék.

Bajtai Zsigmond: Krisztus tanúi a történelemben Pécs 1993

Szabó Attila: Jézus Krisztus élete és tanításai (2. kiadás) Szombathely 1990

Szabó Attila: Létkérdések, emberi kapcsolatok (Olvasókönyv osztályfőnöki órákra)
Palatia Kiadó és Nyomda Bt - Győr 1994

Szenhelyi-Molnár István dr:

Összes művében történeteket válogat össze az irodalomból és az életből.

Állj meg egy szóra! R.K. Plébánia Backi Vinogradi 1982

Emberek! Az élet szép! Szent Gellért Egyházi kiadó 1994

Útközben Makrovilág 1988

Veled megyek! R.K. Plébánia Backi Vinogradi (YU) 1988

Teleki Béla SJ: Szavalókönyv I-IV. Betli Bt - Szeged 1993
Versek és jelenetek hittanosoknak

Templomablak Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya 1980
Istenes versek és műfordítások

Tüskés Gábor - Knapp Éva: Eljövök hozzátok OMC - Bécs 1982

Veled is történhetett volna Róma 1974
Sorsok és vallomások

Periodikák

A szív havilap

Bocs diáklap (alsó tagozatosoknak)

Egyház - Fórum folyóirat

IGEN (havilap fiatal katolikusoknak)

* **Katolikus Óvoda és Iskola** folyóirat

Keresztény Élet hetilap

Távlatok folyóirat

Új Ember hetilap

Új város havilap

Vigília havilap

Zászlónk diáklap